

KAMBIYO SENETLERİNİN ZİYA NEDENİYLE İPTALİ

BİRİNCİ BÖLÜM

I-KAMBIYO SENETLERİNİN ZİYAI VE ZİYA NEDENİYLE İPTALİN ŞARTLARI

A-KAMBIYO SENETLERİNİ ZİYAI KAVRAMI

Türk Ticaret Kanunu'nda kambiyo senetleri yani bono, çek ve poliçenin zıyaından ne anlaşılması gerektiği açıkça belirtilmemiştir. Bu nedenle, zıya kavramının nelerş kapsadığı meselesi doktrine kalmıştır.

Kıymetli evrakın

B-KAMBIYO SENETLERİNİN ZİYA NEDENİYLE İPTALİNİN TÜRK TİCARET KANUNU'NDA DÜZENLENİŐİ

Türk hukukunda iptal kurumu, İsviçre hukukuna benzer bir şekilde düzenlenmiştir. Adi borç senetlerinin iptaline BK 89/I fıkrası uygulanır. Kambiyo senetlerinin iptali konusunda da en geniş düzenleme poliçenin iptali hakkındadır. Poliçenin iptali TTK 669-677. Maddeler arasında düzenlenmiştir.

Bonoların iptali TTK 690/8 fıkrası atfı nedeniyle poliçenin iptaline ilişkin hükümleri (TTK 669-677) tatbik edilir.

Çeklerin iptali ile ilgili hüküm TTK 730 NU. 20, řu şekildedir: "Poliçeye ait aşağıdaki hükümler çek hakkında da tatbik olunur:...20. İptal hakkındaki 669-775. Maddelerle 676.maddenin 1.fıkrası "Çeklerde kabul yasağı bulunduğundan (TTk 696) poliçenin iptaline ilişkin kabulle ilgili hükümleri ihtiva eden 676/IIve 677.madde atfın kapsamı dışında bırakılmıştır. Ayrıca TTK 730 Nu.2: poliçenin iptaline ilişkin hükümlere atıf yaparken mutlak bir ifade taşıdığından, nama ve hamiline yazılı çekler de iptal bakımından poliçenin iptali ile hükümlerine tabidir.¹

Son olarak belirtmek gerekir ki, olumsuz (menfi) emre kaydını ihtiva eden bütün kambiyo senetlerinin iptaline poliçenin iptaline ilişkin hükümler uygulanır².

C-ZİYA NEDENİYLE İPTAL İLE BEDELSİZLİK NEDENİYLE İPTAL DAVASI ARASINDAKİ FARKLAR

Uygulamada zıya nedeniyle iptal davasından başka "bedelsizlik nedeniyle iptal davası" adı altında bir dava türüne rastlanılmaktadır.

Bedelsizlik kavramı kısaca açıklamaya çalışalım. Kıymetli evrakın düzenlenmesine neden olan temel ilişki hata, hile, ikrah gibi nedenlerle sakatlanmış olabilir. Kıymetli evrakın temelindeki ilişki bir satış sözleşmesi olup da, satılan, kısmen veya tamamen teslim edilmez yahut teslim edilmekle birlikte, ayıplı olursa, senet

¹ KINACIOĞLU, N. Kıymetli Evrak Hukuku 3.Bası, Ankara 1987, s.81.

² KINACIOĞLU, s.81

karşılıksız (bedelsiz) kalmış olacaktır. Kıymetli evrakın "hatır senedi olarak düzenlenmesi halinde de bedelsizlik ortaya çıkabilir³.

İşta bu ve benzeri durumlar, şahsi defî olmaları nedeniyle, emre ve hamile yazılı senetlerde iyiniyetli hamile dermeyan edilemeyeceğinden (TTK 599), borçlu senedin bedelsiz olmasına rağmen borcu ifa etmek zorunda kalacaktır⁴.

BK 62 vb. maddelerine göre, sebepsiz zenginleşme sayılan bu hallerde, borçlu, mahkemeye başvurarak bedelsiz kalan senedin iptalini isteyebilir⁵. Bu halde açılacak iptal davası, esas itibarıyla İcra İflas Kanunu'nun 72.maddesindeki menfi tesbit davasının bu uygulamasından ibarettir⁶.

Bu açıklamadan sonra, ziya nedeniyle iptal davası ile tedbirsizlik nedeniyle iptal davası arasındaki farkları şu şekilde belirlemek mümkündür.

Ziya nedeni ile açılan iptal davası, bir nizasız kaza türü olduğundan, hasım gösterilmeden açılır. Oysa, bedelsizlikten doğan iptal davasında, sebepsiz olarak zenginleşen lehtar ve kötü niyetli hamil hasım olarak gösterilecektir⁷.

Senedin ziyadan dolayı iptal edilmesi için, zayi edilmiş olması gereklidir. Bu durumda temel ilişki, sürdürmekte ancak senet hamilin elinde bulunmamakta veya hasara uğraması nedeniyle senedin ibrazı imkansız hale gelmektedir. Buna karşılık, bedelsizlik nedeniyle iptalde, durum tam tersidir; yani, temel ilişkide yer alan hak, çeşitli nedenlerle sona ermiş veya hiç doğmamış olmakla birlikte, senet hamilin elinde bulunmaktadır⁸.

Ziya nedeniyle iptali, senedi zayi eden hamil isteyebilirken; bedelsizlikten doğan iptal davasını borçlu açmaktadır⁹.

Ziya nedeniyle iptalde, hamil bir senedin zayi olduğunu ve onda mündemeç olan hakkın varlığını ispatlarken; bedelsizlik nedeniyle iptal davasında, borçlu, kıymetli evrak ilişkisinin temelinde yer alan hakkın çeşitli nedenlerle doğmadığını, muteber olmadığını ya da sona erdiğini ispatlar¹⁰.

D-İPTALİN ŞARTLARI

İptal için bazı şartların varlığı gerekir. Bu şartların varlığının ispat edilmesi halinde, hakim, iptal kararını vermeye yetkili ve yükümlüdür.

1)Senedin Zayi Olması

³ Geniş bilgi için bkz. İNAN, N.:Türk Hukukunda Hatır Senetleri ve Özellikle Hatır Bonoları, Ankara 1969, s. 135 – 136; GÜRBÜZ, H. : Ticari Senetlerin İptali Davaları ve Ticari Senetlere Özgü Sorunlar, s.470 ve 540.

⁴ ÖZTAN, s.602; GÜRBÜZ, s.545.

⁵ ÖZTAN, s.602; GÜRBÜZ, s.543 vd.

⁶ ÖZTAN, s.605 – 605; ÖZTÜRK, s.20.

⁷ KARAYALÇIN, s.321; ÖZTÜRK, s.20.

⁸ ÖZTÜRK, s.20.

⁹ ÖZTÜRK, s.20.

¹⁰ KARAYALÇIN, s.322; ÖZTAN,

Kıymetli evrakın ziya nedeniyle iptal edilebilmesi için, her şeyden önce, senedin zayi olması gereklidir. Senet zayi edilmemişse, iptal için mahkemeye başvurmaya gerek olmadığı gibi, bu yola gitmenin bir yararı da yoktur.

2)İptal Edenin Hak Sahibi Olması

Bu şart, TTK 563/II'de "kıymetli evrakın zayi olduğunu yahut ziyain meydana çıktığı zamanda senet üzerinde hak sahibi olan şahıs, senedin iptaline karar verilmesini isteyebilir" şeklinde yer almıştır. Buna göre, ziya anında senet üzerinde hak sahibi olan kimse iptal talebinde bulunabilir. Hak sahibi denilince ilk önce senedin maliki anlaşılır¹¹. Hak sahibi kavramına rehin ve intifa hakkı sahipleri de dahildir. Doktrinde rehin ve intifa hakkı sahiplerinin de iptal talebinde bulunabileceği genellikle kabul edilmektedir¹².

Kambiyo senedi tahsil cirosu ile devredilmişse (TTK 600), ciro edilen kişinin de iptali talep etmeye hakkı vardır¹³. Tahsil cirosu bir tür vekalet olduğundan ve vekil, vekalet konusu işi özenle ifa ile mükellef bulunduğundan, senedi tahsil cirosu ile devralan (vekilin), iptal talebine yetkili olduğunun kabulü gereklidir¹⁴.

Bunların dışında kalan veya senette yazılı hakkın devri hususunda şahsi hakkı bulunan (mesela satış sözleşmesinin ifasından önce alıcının) şahısların senedin ziyayı halinde iptal davası açma hakkı yoktur¹⁵.

Senet üzerinde iştirak halinde mülkiyet varsa (mesela miras şirketi gibi), alacaklılar, iptal dilekçesini müştereken mahkemeye vermek zorundadırlar. Müşterek mülkiyet halinde ise MK 625/I hükmü sebebiyle müşterek maliklerden her birinin ayrı ayrı iptal talebinde bulunma hakkı vardır¹⁶.

Bonoyu düzenleyen veya poliçe yahut çekin keşidecisi zayi edilen senetlerin iptalini kural olarak talep edemez¹⁷. Zaten çek keşidecisinin buna ihtiyacı da yoktur. Çünkü, çek rızası dışında elinden çıkmışsa keşideci, muhatabı ödemekten men edebilir (TTK 711/III). Ancak, bono, düzenleyene ve poliçe keşideciye ciro edilmişse, alacaklı ve borçlu sıfatlarının birleşmesi borcu sona erdirmeyeceğinden (TTK 593/III, 690), senedin hamilin durumundaki düzenleyen veya keşideci, ziyadan dolayı iptali talep edebilir.

3)Senette Mündemiç Hakkın Varlığını Sürdürmesi

Senedi zayi ettiğini iddia eden kişinin iptal talebinin kabul edilebilmesi için, söz konusu hakkın halen mevcut olması gereklidir. Senette hak çeşitli nedenlerle sona ermiş veya hiç doğmamış ve doğması da mümkün değilse iptal talebi kabul edilmeyecektir¹⁸. Bunun gibi senet düzenlenmiş ve henüz alacaklıya verilmemişse iptale gerek yoktur.

¹¹ KINACIOĞLU, s.65.

¹² KINACIOĞLU, s. 65; ÖZYILDIRIM, S. : "Kaybolan Senetlerin İptali", ABD, 1981, S.3, s.376; CERRAHOĞLU, F. : "Kıymetli Evrakın Ziyayı ve İptali", İİTİAD, 1973, S.1, s.190.

¹³ 11. HD., 2.7.1985 T., 3163 E., 4117 K., (İKİD, 1986, S.308, s.4327, 4323).

¹⁴ 11. HD., 26.2.1986 T., 85/7245 E., 86/968 K., (ÖZTÜRK, dn.79).

¹⁵ KINACIOĞLU, s.65; TEKİL, R. :Kıymetli Evrak Hukuku, İstanbul 1980, s.81.

¹⁶ KINACIOĞLU, s.65; ÖZTÜRK, s.24.

¹⁷ GÜRBÜZ, s.777.

¹⁸ KINACIOĞLU, s.65; ÖZTAN, s.129.

Senette yazılı hak zamanasına uğramış olsa bile, sadece bu durum senedin kıymetli evrak olma niteliğini ve hakkı sona erdiremeyeceği için, iptal talebinde bulunulabilir.

Açık poliçelerin 8TTK 592) zayi edilmeleri halinde iptal edilebilecekleri genellikle kabul edilmektedir¹⁹. Açık bono ve çeklere de poliçelere ilişkin hükümler uygulanacağından, bunların da iptali talep edilebilir. Yargıtay'ın da aynı görüşte olduğu çeşitli kararlarından anlaşılmaktadır²⁰.

4) Senet Zilyetliğinin Yeniden İktisap İmkansızlığı

Kıymetli evrakın iptali senedin zayi olması halinde özellikle alacaklıya bir hukuki iyilik olarak getirilmiştir. Bu nedenle alacaklı, alınacak başka tür tedbirlerle, senet zilyetliğini yeniden iktisap imkanı varsa, iptal davası açma hakkına sahip değildir. Özellikle senedin kimin elinde olduğu biliniyorsa, iptal talep edilmeyecek, o kişiye karşı, şartları mevcutsa zilyetlik veya istirdat davası açma yoluna gidilecektir²¹.

İKİNCİ BÖLÜM

II-KAMBYO SENETLERİNİN İPTALİ USULÜ

A-ÖNLEYİCİ TEDBİRLER SAFHASI

Borçlu, hak sahibi olduğu anlaşılan hamilin senedi ibraz etmesi halinde, borcu ifa etmekle yükümlüdür. Bu nedenle emre yazılı senedi zayi etmiş olan hamil, başkası tarafından ele geçirilen senedin ibraz edilerek hakkın talep edilmesi halinde borcun, şeklen hak sahibi olarak görünen kişiye ifa edilmesini ve böylece, kendisinin zarara uğramasını önlemek amacıyla, mahkemeden önleyici tedbirlerin alınması konusunda karar almalıdır.

Çeklerde, mahkemelerden karar almadan, özel bir ihbar yolu ile ödemenin yasaklanması mümkündür (YYK 711/III). Çek zayi edilmişse, keşideci, muhatap bankaya başvurarak ödemeyi men suretiyle, bankaya ödemenin meni talimatını verdirebilir. Eğer keşideci böyle bir durumda bankaya men talimatı vermekten kaçınırsa, hamilin veya lehtarın da mahkemeden çek bedelinin ödenmemesi için "ödemeden men kararı" alması gerekir.

1) Mahkemeden Önleyici Tedbirlerin Alınmasını İstemek

Önleyici tedbir alınmasına ilişkin karar, mahiyet itibarıyla teminat amaçlı bir ihtiyati tedbir olup, bir nizasız kaza işidir²². Yalnız TTK md.669'a göre alınan önleyici tedbir kararından sonra, HUMK'a göre alınan ihtiyati tedbirlerde aranan 10 gün sonra dava açma hususunda kesin süre yoktur. Yalnız, kambyo senedinin zayi edilmesi halinde, senedin kimin elinde olduğu bilinmiyorsa ödemenin meni kararını veren mahkeme, dilekçe sahibine istirdat davası açması için süre verir; bu süre sonunda istirdat davası açılmazsa, tedbir kararını kaldırır.

¹⁹ ÖZTAN, s.30; POROY, R. : Kıymetli Evrak Hukuku Esasları, 8. Bası, İstanbul 1983, s.84.

²⁰ 11. HD. 11.2.1974 Tarih, E.1974/436, K.1974/720 (BATİDER, C. VI, S.3, s.60); 11. HD: 17.3.1986 Tarih, E.1986/653, K.1986/1497 (yayınlanmamıştır).

²¹ KINACIOĞLU, s. 65 ve 85; KARAYALÇIN, s.357; DOĞANAY, İ. : Türk Ticaret Kanunu Şerhi, 3. Bası, C.II, Ankara 1990, s.1567; 11. HD. 19.3.1984 Tarih, E.1984/1519, K.1984/1542 (yayınlanmamıştır).

²² ÖZTÜRK, s.40.

Önleyici tedbirlerin alınmasını talep edebilmek için senede zilyet olmaktan başka, senette mündemiç olan hakkın sahibi de olmak gerekir. Tabii olarak, önleyici tedbir alınması talep edecek kişilerin başına alacaklı gelir. Bunun yanında rehin hakkı sahibi ve senedi tahsil için devralan kişiler de önleyici tedbir alınmasını talep hakkına sahiptirler.

Önleyici tedbirler alacaklının menfaatine hizmet ettiğinden mahkeme resen harekete geçerek, önleyici tedbir kararı veremez. Önleyici tedbir kararı almaya yetkili kişi bir dilekçe ile mahkemeye başvurup, önleyici tedbir kararı verilmesini talep etmelidir (TTK m.670).

2)Önleyici Tedbir Kararı ve Sonuçları

Hasımsız olarak yürütülen yargılama²³ sonunda, talebe uygun olarak önleyici tedbir kararı verebilmesi için, senedin niteliklerinin mahkemeye bildirilmesi ve eğer varsa suret veya fotokopilerinin eklenmesi gereklidir (TTK 671/II).

Mahkemeye yargılama sonunda talep doğrultusunda, önleyici tedbir kararını vermişse, bunun etkili olabilmesi için, bonolarda borçluya, poliçe ve çeklerde muhataba kararın bildirilmesi gerekir²⁴.

Yapılan bu tebliğle senedin teşhis fonksiyonu kalkar. Yani, senedi elinde bulunduran kişinin gerçek hak sahibi olmama ihtimali belirmiştir. Bu nedenle borçlu böyle bir karara rağmen, senedi ibraz edene ödemede bulunursa ve men kararı alanın gerçek hak sahibi olduğu sabit olursa, bu kişiye tekrar ödemede bulunmak zorunda kalacaktır (TTK 622/III). Dolayısıyla borçlu, senedi ibraz eden kişinin ifa talebini reddetmek gibi bir davranışa girebilir²⁵.

Önleyici tedbir almak için mahkemeye başvurma halinde nizasız kaza yapıldığından zamanaşımı kesilmez²⁶. Aynı şekilde bir hak düşümü süresi olan çeklerde ibraz süresinin, ibraz süresi bitiminden önce alınan men kararıyla kesilmeyeceğini kabul etmek yerinde olur²⁷.

Ödemenin meni kararında, eğer senedin vadesi gelmişse, mahkeme, senet bedelini tevdi yeri tayin edebilir. Ancak tevdi yeri tayini için borçlunun talepte bulunmasına gerek yoktur²⁸. Çünkü borçlu böyle bir davada taraf değildir. Buna karşılık doktrinde bazı yazarlar ve Yargıtay tevdi yerini tayinini talep hakkının borçluya ait olduğu görüşündedirler²⁹.

²³ KINACIOĞLU, s.43.

²⁴ KARAYALÇIN, s.363; TEKİL, s.97.

²⁵ ÖZTAN, s.142; KINACIOĞLU, s.83.

²⁶ ÖZTAN, s.142; Kuru'ya göre ise, genel olarak ihtiyati tedbir kararı zamanaşımını keser. (KURU, B. : Hukuk Muhakemeleri Usulü, C. III, Ankara 1982, s.3080)

²⁷ KINACIOĞLU, s.83.

²⁸ KARAYALÇIN, s.363; TEKİL, s.97.

²⁹ KARAYALÇIN, s.370; ÖZTÜRK, s.45; 11. HD. 27.5.1985 Tarih, E.85/3596, K.85/3300 (yayınlanmamıştır).

3)Önleyici Tedbir Yargılamasında Görevli ve Yetkili Mahkeme

Kanunda görevli mahkeme konusunda özel bir hüküm bulunmadığından, görev, TTK 5'teki genel kurula göre belirlenir. Bu durumda, asliye ticaret mahkemesi esasa bakmakla görevli ise, önleyici tedbir talebi de bu mahkemeye yapılacaktır. Senedin iptali, sulh hukuk mahkemesinin görevine giriyorsa, tedbir de bu mahkemeden istenir³⁰.

Bu konuda yetkili mahkeme, ödeme yeri mahkemesidir. Bunun nedeni, en kuvvetli ve inanılabilir delillerin ödeme yerinde bulunabilmesidir.

B-İSTİRDAT DAVASI VE İPTAL SAFHASI

1)İstirdat Davası

Bir kambiyo senedini zayi eden hamil, senet bir başkasının elinde bulunuyorsa, onun kendisine iade edilmesi talebiyle bir "istirdat davası" açabilir. Zira senedin zayi edilmiş olması halinde senedi iyiniyetli üçüncü bir kişi iktisap edinceye kadar hamilin hakkı devam eder. İstirdat davası, esas itibariyle, bir menkul davasıdır.

a)İstirdat Davasının Şartları

İstirdat davası da bir dava olduğundan, belli olayda bütün dava şartlarının gerçekleşmiş olması gerekir. Davanın esasına girilebilmesi için ayrıca senet zilyetliğinin rıza hilafına kaybedilmiş olması şartının gerçekleşmesi aranır.

Konu bakımından önem taşıyan bir diğer şart, senedin kimin elinde olduğunu bilinmesidir. Bundan maksat, senedi elinde bulunduran kişinin kimliğinin ve adresinin biliniyor olmasıdır³¹. Aleyhine istirdat davası açılacak şahsın kötüniyetli olması veya iktisabına ağır kusurlu olması davanın diğer bir şartıdır.

b)İstirdat Davasında Yargılama Usulü

İstirdat davasının davacısı, senedin üzerindeki zilyetliğini rızası olmaksızın kaybeden kişidir. Davalı ise, kötüniyetli veya ağır kusurlu zilyettir. Bu durumda zilyet, iyiniyetli ise, ona karşı istirdat davası açılmayacaktır. İyiniyetin aranacağı an senedi iktisap anıdır³².

İstirdat davasında, senet davalının elinde olduğuna göre, zilyetliğin yarattığı hak sahipliği karinesi (MK 898) onun lehine işleyeceğinden ve Medeni Kanun'un 3.maddesi uyarınca, iyiniyetin arandığı hallerde onun varlığı asil olduğundan, davacı senesin rızası olmaksızın elinden çıktığını ve ayrıca, davalının kötüniyetli olduğunu ispatlamak zorundadır. Dolayısıyla, ispat yükü davacıdadır³³.

Görev ve yetki konusunda TTK'da özel bir hüküm bulunmadığından, görev ve yetkiye ilişkin genel hükümler uygulanır.

c)İstirdat Davası Sonunda Verilen Kararın Etkileri

³⁰ ÖZTÜRK, s. 49.

³¹ ÖZTÜRK, s.53.

³² AKİPEK, J. :Menkul Davası, Ankara 1965, s.60.

³³ ÖZTAN, s.143; CERRAHOĞLU, s.182.

İstirdat davasının reddi veya kabulüne göre konuyu ayrı ayrı incelemekte yarar vardır.

İstirdat davası reddedilmişse, davacının senet üzerinde hak sahibi olmadığı anlaşıldığından, iptalin talep edilmesi artık mümkün değildir³⁴. Bu durumda, dilekçe verenin hak sahibi olmadığı ortaya çıktığından, önleyici tedbir kararı da kaldırılır.

Davacının talebi haklı görülmüş ve senedin kendisine iadesine karar verilmişse, artık o senet üzerinde hak sahibi olduğu kabul edilmiş demektir. O halde, senedi elinde bulunduran kişi, onu davacıya vermekle yükümlüdür. Senedin vadesi gelmişse istirdat davası lehine sonuçlanmış olan alacaklı, alacağını tahsil imkanına kavuşur. Böylece senet iptaline gerek kalmaz.

d)İstirdat Davasının Açılmaması

Hakim önleyici tedbir kararı verirken, halin icabına göre bir süre vererek, senedi elinde bulunduran kişiye karşı istihkak davası açmasını dilekçe sahibinden ister. Dilekçe sahibi, verilen süre içinde dava açarsa, daha önce verilmiş olan önleyici tedbir kararı dava sonuçlanıncaya kadar devam eder. Bu süre içinde dava açılmaması halinde, hakim önleyici tedbir kararını resen³⁵ kaldırır.

Verilen süre sonunda istirdat davası açılmaması halinde sadece önleyici tedbirler kalkar. Dilekçe sahibi, verilen süre geçmiş olmasına rağmen genel hükümlere göre dava açma hakkını muhafaza eder³⁶.

1)İptal Safhası

a)İptalin Tabi Olduğu Yargılama Türü

Kıymetli evrakın iptali talebiyle mahkemeye başvurulması üzerine yapılan işlemler, nizasız kazaya tabidir³⁷.

Ülkemizde ayrı bir nizasız kaza usulü bulunmadığından, kural olarak nizalı kazaya ilişkin usul uygulanacaktır. Kıymetli evrakın iptali Türk Ticaret Kanunu'nda özel olarak düzenlendiğinden, öncelikle bu kanunda bulunan usul hükümleri, Kanunda hüküm bulunmayan hallerde de nizalı kazaya ilişkin usul uygulanmalıdır³⁸.

Nizasız kazada, iddia edilen hususun varlığını tesbit için hakimin resen tahkik yetkisi bulunduğundan, özellikle borçlunun böyle bir senedin varlığı ve bunu iddia eden kişinin senetteki hakkın sahibi olduğu konusundaki ikrarı hakimi bağlamaz³⁹.

³⁴ ÖZTAN, s.144.

³⁵ Aynı yönde bkz. KINACIOĞLU, s.84.

³⁶ ÖZTAN, s.143; DOMANIÇ, s.54.

³⁷ ÖZTAN, s.126, KARAYALÇIN, s.354; ŞİMŞEK, s.44; 11. HD. 23.9.1983 Tarih, E.3511, K.3842 (İKİD, 1983, S.276, s.2262-2263).

³⁸ KURU, C.I, s.23.

³⁹ ÖZTÜRK, s.59.

Senette parayla ifade edilebilen bir hukuki işlem sözkonusu olduğunda HUMK 298 vd. maddelerindeki "senette ispat zorunluluğu" burada kıyasen uygulanabilir. Yalnız iptal yargılamasında borçlu taraf olmadığından "taraf yemini" sözkonusu olamaz⁴⁰.

Yargıtay, HUMK 293/5 bent uyarınca, senedin hata, hile ile elinden alındığı iddiasının tanıkla ispatlanabileceğine karar vermiştir⁴¹.

b)Görevli ve Yetkili Mahkeme

Görev konusunda genel kurul uygulanır. Buna göre kambiyo senedinde yazılı meblağ 2.000.000. TL'yi geçiyorsa sulh hukuk mahkemesi, bu değeri aşıyorsa asliye ticaret mahkemesi görevlidir.

Yetki konusunda özel bir düzenleme yoktur. Doktrin ve uygulamada "ödeme yeri" mahkemesinin iptale yetkili mahkeme olduğu kabul edilmektedir⁴².

c)İptal Usulü

iptalde iki aşama vardır. İlk şama dilekçenin verilmesi ile başlayıp, senedin getirilmesi için yapılacak ilana karar verilmesi ile sona eren başlangıç aşamasıdır. İkinci aşama ise, ilan ve bunun sonunda dilekçenin tekrar incelenmesi suretiyle iptale karar verilmesidir.

ca)İptal Dilekçesinin Verilmesi ve Mahkeme Tarafından İncelenmesi

iptal işlemi için iptal talebini içeren bir dilekçenin verilmesi gereklidir. Zayi eden hamil senedin iptal edilmeyip sadece ilan verilmesini ve bu suretle senedin kimin elinde olduğunun belirlenmesini isteyemez⁴³. Fakat, dilekçe sahibi kambiyo senedinin iptali ile birlikte, bedelin tahsilini de isteyebilir. Bu çözümün kabulü ile, iptal kararını alarak, borçlu senet bedelini ödemezse ikinci bir dava açmak külfetinden kurtarmak suretiyle bir kolaylık ve pratiklik sağlanmaktadır⁴⁴.

Dilekçede zayi edilen senedin özelliklerinin belirtilmesi gerekir. Senedin keşidecisinin ve alacaklısının kim oldukları, keşide tarihi, rengi, boyutları ve ihtiva ettiği alacağın miktarı, vadesi gibi özellikler dilekçede gösterilmek suretiyle senet ferdileştirilmelidir. Bu nedenle, senedin bir fotokopisi veya sureti varsa dilekçeye eklemek uygun olur. Senedin ferdileştirilmesinde borçlunun yardımı çok gereklidir. Borcun yer aldığı senedin niteliklerini en iyi şekilde borçlu bilebilir. Borçlunun bu konuda bilgi verme "dürüstlük ve güven kuralı"ndan (MK2) çıkarılabilir⁴⁵.

⁴⁰ ÖZTÜRK, s.60.

⁴¹ HGK, 17.4.1968 Tarih, E.1966/T-769, K.255 (BATİDER, 1968, C.IV, S.4, s.734-735).

⁴² KARAYALÇIN, s.370; KINACIOĞLU, s.61; GÜRBÜZ, s.779; 11. HD. 26.1.1978 Tarih, E.70, K.148, (ŞİMŞEK, s.691).

⁴³ ÖZTÜRK, s.62.

⁴⁴ 11. HD. 21.3.1979, E.79/1436, K.79/1416 (YKD. 1979, C.V., S.11, s.1607 vd.); HGK. 17.9.1980 Tarih, E.1978/11-1005, K.2134 İKİD, 1981, S.241, s.30 vd.).

⁴⁵ ÖZTAN, s.145.

İptal talebi önüne gelen mahkeme, yetki, görev, dilekçenin usulüne uygun olup olmadığı incelenmeli; daha sonra başvuruda bulunan kişinin iptali talebe hakkının olup olmadığını araştırmalıdır. Senedin borçluya ibraz edilememesi, hakime senedin zayi olduğu konusunda bir kanaat uyandırılabilirse de, bu tek başına zayi olayının gerçekleştiğinin ispatına yeterli olmaz. Senedin zayi olduğu, yanma ve çalınma gibi olaylarda kesin olarak anlaşılabilir. Bazen de, fiili karineden bu sonuç çıkarılabilir. Bir evin yanması halinde, içindeki senedin de yanmış olduğu konusunda bir fiili karine vardır.

Hakim, yapacağı bu incelemeler sonucu, lehine iptal kararı verilecek olan kişinin senetteki hakkın sahibi olduğu ve senede zilyet iken, senedin zayi olduğu konusunda yeterli kanaat edinirse, Kanunda belirtilen diğer işlemleri yapacaktır. Şimdi de hakimın böyle bir durumda senedi iptal kararı vermeden önce yapacağı işlemleri belirtelim.

cb) Senedin Mahkemeye İbrazı İçin İlan Yapılması

Kanun koyucu, senedin iptal edilmeden önce senedi elinde bulunduran kişinin onu mahkemeye ibraz etmesini sağlamak amacı ile ilan yoluyla bir ihbarın yapılmasını zorunlu tutmuştur. İlan ve ihbarın amacı, senede zilyet olması muhtemel iyiniyetli üçüncü kişileri korumaktır⁴⁶. Çünkü senet iptal edilirse zilyet olan üçüncü kişi artık borçluya başvuramayacaktır. İşte bu nedenle, senedi iktisap etmesi muhtemel üçüncü kişiler uyarılmaktadır. Bu suretle, zayi edilen senedin iyiniyetle iktisap ihtimali azalmaktadır.

İlan yolu ile davet Ticaret Sicil Gazetesi'nde üç defa yapılır. 8TTK 674). İlan ile senedi elinde bulundurması muhtemel üçüncü kişi, senedin mahkemeye tevdi için mahkeme ye resmi olarak davet edilmektedir. Bu davete ayrıca, senedin getirilmesi aksi halde iptal edileceği ihtarı da zorunlu olarak eklenmelidir.

Kanun koyucu, zayi eidlen emre yazılı senedi getirme süresini alt ve üst sınırlarla belirlemiştir. Bu süre en az üç ay, en çok bir yıldır. Kanunda sürelerle ilgili olan bu hüküm emredici niteliktedir. Ancak, hakim, zamanaşımı bu üç aylık sürenin dolmasından önce gerçekleşecekse, alt sınır olan üç ayla bağlı değildir 8TTK 673/2). Başka bir deyişle, daha kısa bir süre tayin edebilir. Özellikle çeklerde vade bulunmadığından (muahher tarihli de olsa) hakim, süresini kısaltmak zorundadır. Süre, vadesi gelen senetlerde vadenin gelmesiyle işlemeye başlar (TTK 673/III). Görüldüğünde veya görüldükten belirli bir süre sonra ödenecek bono ve poliçelerde ibraz süresinin son günü TTK 673/III anlamında vade sayılır⁴⁷. Çeklerde vade yoktur. Bu nedenle, çeklerde, senedi mahkemeye getirme süresi ilk ilan gününden başlar⁴⁸.

cc) Senedin Verilen Süre İçinde Mahkemeye Tevdi Edilmesi

⁴⁶ ÖZTÜRK, s.66.

⁴⁷ KINACIOĞLU, s.86.

⁴⁸ KINACIOĞLU, s.86.

zayi edilen emre yazılı senedi elinde bulunduran kişinin bunu mahkemeye getirmesi ve tevdi etmesi için yapılan ilan olumlu sonuç verebileceği gibi, sonuçsuz da kalabilir.

Senede zilyet olan kişi ortaya çıkar ve senedi mahkemeye tevdi ederse, iptale ilişkin işlemler hemen sona erdirilir ve hakim, dilekçe sahibine istirdat davası açması için bir süre verir (TTK 675).

İstirdat davasının açılması halinde, bu davanın devamı süresince, alınmış olan önleyici tedbirler devam edecektir. İstirdat davası açılmaz veya açılmakla birlikte, yürütülen yargılama sonunda dilekçe sahibinin hak sahibi olmadığı anlaşılırsa hakim, daha önce alınmış önleyici tedbir kararını kaldırır ve senedi, mahkemeye tevdi eden kişiye iade eder (TTK 675).

cd)İptal Kararı

Senet, hakim tarafından verilen süre içinde mahkemeye getirilmezse, bu sürenin sonunda senedin iptaline karar verilecektir (TTK 670/I). Hakim, iptal kararını talebe gerek olmaksızın resen verir⁴⁹. Hakimin iptal kararı vermeden önce eldeki delilleri ve yeni olayları tekrar incelemesi yerinde olur. Özellikle bu süre içinde, senede zilyet olan üçüncü kişinin senetteki alacağın ifası talebiyle borçluya başvuruda bulunup bulunmadığını ispatlaması dilekçe sahibinden istenebilir⁵⁰.

İlan süresi içinde mahkemeye ibraz edilmeyen senedin üçüncü kişinin elinde olduğu anlaşılırsa bile, hakim iptale karar verebilir. Bunun sebebi, senedin bu kimse tarafından mahkemeye ibraz edilmemesinin onun kötüniyetli olması ihtimalini ortaya koyması ve bu durumu dilekçe sahibinin hak sahibi olduğuna ilişkin iddiasını daha da inandırıcı hale getirmesidir⁵¹.

Verilen iptal kararı ilan edilmez. Oysa, hamile yazılı senetlerde iptal kararı ilan edilmektedir (TTK 578/II). Ancak, zaten senet vadeden itibaren en az üç ay sonra iptal edilebileceğine ve protesto süresinin geçmesinden sonra yapılacak cirolar alacağın temlik hükümlerini doğuracağına göre, senedin iyi niyetli iktisabı güçleşecek ve iptalin ilanı çok önemli sonuçlar doğurmayacaktır⁵².

İptale ilişkin mahkeme kararları temyiz edilebilir mi? Yargıtay 30.5.1945 Tarih, E.1944/6-1944/40, K.1945/11 sayılı içtihadı birleştirme kararına göre, ödemenin men'i ve iptal kararları Usul Kanunu'nda temyize tabi tutulmadığı için temyiz edilemezler. Ancak talebin reddi kararları, bunu mahkemeye arz edenin haklarına dokunduğu ve kanuna aykırılığı halinde düzeltilmesi gerekli ve önemli görüldüğü, ayrıca nihai sayıldığı için iptal edilebilirler. Doktrinde de, sözü edilen İçtihadı Birleştirme Kararı'na atıf yapılarak, iptal talebinin reddi kararlarının temyiz edilebileceği, buna karşılık, iptal kararlarının temyiz edilemeyeceği kabul edilmektedir⁵³. Buna karşılık, uygulamada ve doktrinde hem dilekçe sahibinin

⁴⁹ ÖZTÜRK, s. 68.

⁵⁰ ÖZTÜRK, s.69.

⁵¹ ÖZTÜRK, s.69.

⁵² KINACIOĞLU, s.87; KARAYALÇIN, s.371.

⁵³ KARAYALÇIN, s.364; POROY, s.91; TEKİL, s.82.

hem de hakları zarar gören diğer kişilerin menfaatleri bağdaştırılmak istenmekte ve "iptal kararının iptal edilmesi" için mahkemeye başvurma hakkı tanınmakta ve mahkeme tarafından bu durumda iptal kararının iptal edilebileceği kabul edilmektedir⁵⁴.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

III-İPTAL KARARININ SONUÇLARI

A-GENEL OLARAK

İptal kararının niteliğinden iki sonuç doğar. Bunlar, iptal kararının olumlu ve olumsuz sonuçlarıdır. İptal kararının verilmesi ile, senedi elinde bulunduran kişi, emre yazılı senetlerde muntazam ciro zincirinden, hamile yazılı çeklerde ise, sadece hamil olmanın yarattığı hak sahipliği karinesinden yararlanamayacaktır. Başka bir deyişle, senedin hak sahibini teşhis fonksiyonu ortadan kalkar. Bu nedenle borçlu, senedi elinde bulunduran üçüncü kişinin ifa talebini reddedebilir⁵⁵.

İptal kararının olumlu sonucu ise, iptal kararını elde eden kişinin, senette mündemiç bulunan ve iptal ile artık senetten ayrılan hakkın sahibi olduğuna ilişkin karine yaratmasıdır. Bu sonuç TTK 564/I'de "hakkın senetsiz olarak dermeyan edilebilmesi" şeklinde ifade edilmiştir.

İptal kararıyla, gerçekte hak sahibi olmayan kişi, senetteki hakkın sahibi durumuna gelmez. Başka bir deyişle, iptal kararı, aslında mevcut olmayan bir hakkı ortaya çıkarmaz, muhtevasında değişiklik meydana getirmez, iptal kararını alan kişinin o hakkın alacaklısı olduğunu kesin olarak tesbit etmez. Nihayet bu karar, asıl hak sahibi olan üçüncü kişinin iyiniyetle iktisap ettiği hakkı sona erdirip, iptal kararı hamili lehine yeni bir hak yaratmaz⁵⁶. Bunun yanında, kararın verilmesi ile senette bulunan borç muaccel hale gelmez. Zira bu karar maddi hukukta herhangi bir değişikliğe neden olmaz⁵⁷.

B-İPTAL KARARININ SENETLE İLGİLİ KİŞİLER ARASINDAKİ İLİŞKİLERE ETKİSİ

İptal kararı verildiği andan itibaren, hüküm ve sonuçlarını doğurmaya başlar. Bu nedenle iptal kararı verilmekle, karar hamili, borçlu ve senede zilyet olan üçüncü kişiler hakkında etkisini gösterir.

1)İptal Kararının Borçlu ile Karar Hamili Arasındaki İlişkiye Etkisi

Hakkında iptal kararı verilen senetteki alacak muaccel hale geldiğinde, hamili, başkaca bir işleme gerek olmaksızın, kimliğini ispatlayarak, borçludan ifa talebinde bulunabilir. Borçlu da ağır kusuru ve hilesi bulunmaksızın, iptal kararı hamiline ifada bulunmuşsa, borcundan kurtulmuş olur. Borçlu, iptal kararı hamilinin bu kararı haksız olarak aldığını; başka bir deyişle, gerçekte hak sahibi olmadığını biliyorsa ağır kusuru vardır. Bu ve benzer hallerde ağır kusuru ve hilesi ile karar hamiline borcu ödeyen borçlu, geçerli ifada bulunmamış sayılır ve

⁵⁴ 11. HD. 23.9.1983 Tarih, E.3511, K.3842, (İKİD, 1983, S.276, s.2263); DOMANIÇ, s.55; KINACIOĞLU, s.66; KARAYALÇIN, s.365.

⁵⁵ KINACIOĞLU, s.66; ÖZTAN, s.132-133; KARAYALÇIN, s.364.

⁵⁶ ÖZTÜRK, s.85.

⁵⁷ KINACIOĞLU, s.67; ÖZTAN, s.134.

gerçek hak sahibine tekrar ödemede bulunmak durumundadır⁵⁸. Yalnız borçlunun hak sahibi olduğunu gösteren iptal kararının mahkemece iptal edilmesi halinde, borçlunun ağır kusuru ve hilesi yoksa tekrardan gerçek hak sahibine ifada bulunması istenemez⁵⁹.

a)İptal Kararı Hamilinin Hakları

iptal kararının verilmesiyle dilekçe sahibi, alacaklılık sıfatını kanaat uyandırıcı şekilde ispatladığından, alacaklının sahip olabileceği bütün hakları borçluya karşı kullanabilir. Ancak bunun için hakkın mevcut olması, yani borçlunun hilesi ve ağır kusuru olmaksızın üçüncü kişiye senet bedelini ödemesinde olduğu gibi, sona ermemiş olması gerekir⁶⁰. Borçlu senet bedelini gösterilen yere tevdi etmişse, artık karar hamili tevdi yerine başvurarak alacağını almalıdır.

Senedi zayi ettiğine hükmolunan hamil, henüz muaccel olmayan alacağı için düzenleme masrafları kendisine ait olmak üzere borçludan yeni bir senet ihdasını talep edebilir⁶¹. Muaccel alacak söz konusu ise, karar hamili doğrudan doğruya borçludan ifayı isteyebileceğinden yeni senet ihdasını talepte bir menfaati yoktur.

Düzenlenecek yeni senet, zayi edilen senedin nüshası niteliğinde olduğundan, yeni senedin muhtevası zayi edilen senedinki gibi olmalıdır. Yalnız, tanzim tarihi, yeni senedin düzenlendiği tarihtir.

b)Borçlunun Defileri

Borçlu, iptal kararını alan hamile karşı birtakım defiler ileri sürebilir. Borçlu her şeyden önce, iptal kararını alan kişinin aslında senet üzerinde hiçbir hakkı olmadığı defini ileri sürebilir⁶². Mesela, bir silinti yapılarak senette alacaklı olarak karar hamilinin gösterildiğini, bu kişinin senedi çaldığını iddia edebilir. Bunun yanında herhangi bir önleyici tedbir kararı tebliğ edilmediğinden dolayı senedin zayi olduğunu bilmeyen borçlu senedi ibraz eden kişiye ifada bulunduğu defini de ileri sürebilir. Ancak kıymetli evrakta defilerin ileri sürülmesine ilişkin TTK 571 ve 599'da yer alan sınırlamalar burada da geçerlidir⁶³. Borçlu defi olarak ileri sürdüğü olayları kendisi ispat etmelidir. Borçlunun iddialarını ispat etmesi ile iptal kararı etkisini kaybeder⁶⁴.

d)Müracaat Borçlularına Rücu Meselesi

Bu konuda, Türk Ticaret Kanunu'nun 676'cı maddesinin ikinci fıkrasında "poliçenin iptaline karar verilmiş olmasına rağmen, dilekçe sahibi, kabul eden

⁵⁸ KINACIOĞLU, s.66; KARAYALÇIN, s.364; ÖZTAN, s.134.

⁵⁹ ÖZTÜRK, s.87.

⁶⁰

⁶¹ ÖZTAN, s.134; KALPSÜZ, T. : Kıymetli Evrak (Kambiyo Senetleri) Ders Notları, Ankara 1969, s.18/10.

⁶² ÖZTAN, s.134; KINACIOĞLU, s.65; Aynı yönde 11. HD. 27.1985 Tarih, E.1985/3163, K.1985/4117, (YKD, 1985, C.XI, S.12, s.1810).

⁶³ ÖZTAN, s.135; KINACIOĞLU, s.68.

⁶⁴ ÖZTAN, s.135.

poliçeden doğan talep hakkını dermeyan edebilir" şeklinde bir hüküm yer almaktadır. Buna göre asıl borçlu olanlardan poliçelerde poliçeyi kabul eden muhatap, bonolarda keşideci ve bunlar lehine aval veren şahıslar, iptal kararı alan hamile karşı sorumluluk taşıdıkları şüphesizdir. Acaba iptal kararına dayanılarak bunların dışındaki borçlular olan müracaat borçlularına rücu imkanı var mıdır?

Bu konuda doktrinde çeşitli görüşler ileri sürülmüştür. Birinci görüşü savunanlara göre, müracaat borçlularına başvurabilmek için senedin henüz vadesi gelmişse, iptal kararını alan kişinin önce, yeni senet düzenlemesini talep etmesi ve bu yeni senedi aldıktan sonra ödenmek için ibraz etmesi, ödenmez ise bir protesto düzenlenmesi gereklidir⁶⁵. Bu görüş pratik açıdan uygulanamaz niteliktedir. Çünkü iptal kararının verilebilmesi için vadeden itibaren en az üç ay bekletilmesi gereklidir. Ödememe protestosu ise vadeyi takip eden iki iş günü içerisinde çekilmelidir. O halde iptal kararının verildiği anda, protesto süresi çoktan geçmektedir⁶⁶.

Diğer görüşü savunan yazarlara göre, dilekçe sahibi vadeden önce mahkemeden tevdi kararı verilmesini talep ederse ve bedel tevdi edilirse, müracaat borçlularına başvurmaya gerek kalmadan, bedel tevdi yerinden alınarak bu kişi tatmin edilir (TTK 669/II). Dilekçe sahibinin, bedelin tevdiine ilişkin talebi reddedilirse, müracaat hakkının saklı kaldığı kabul edilerek mesele çözümlenir⁶⁷.

Bu çözüm tarzı da, TTK 66/II'nin amacı müracaat borçlularına başvuru hakkının saklı kalmasını sağlamak olmadığından kabul edilemez⁶⁸.

Yargıtay ise, senedin zayi edilmesi nedeniyle protesto çekilemeyeceğinden, karar hamilinin müracaat hakkının düşeceği (TTK 642) ve poliçede kabul eden borçlu, bonoda düzenleyen hariç olmak üzere, poliçe keşidecisi, ciranta ve diğer borçlulara karşı haiz olduğu hakları kaybedeceği görüşündedir⁶⁹⁻⁷⁰.

C-İPTAL KARARININ BORÇLU İLE SENEDE ZİLYET OLAN ÜÇÜNCÜ KİŞİ ARASINDAKİ İLİŞKİYE ETKİSİ

⁶⁵ ÖZTAN, s.135-136; KARAYALÇIN, s.373.

⁶⁶ ÖZTÜRK, s.92.

⁶⁷ İNAN, s.387; Yalnızca çekler için aynı yönde bkz. KARAYALÇIN, s.375.

⁶⁸ Ayrıntılı bilgi için bkz. ERTAKİN, E. : Kıymetli Evrakın Zıyayı Nedeniyle İptal Davasının Sonuçları, Ankara 1980, s.24, (yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

⁶⁹ 11. HD. 9.12.1985 Tarih, E.1985/7161, K.1985/60808 (yayınlanmamıştır).

⁷⁰ Senedi elinde bulunduran üçüncü kişi, yapılan ilanlar nedeniyle onu mahkemeye tevdi etmişse, mücbir sebepten dolayı protesto çekmediği için, üçüncü kişinin müracaat hakkını muhafaza edeceği Yargıtay tarafından kabul edilmektedir. (HGK, 18.11.1981, E.79/1-165, K.739, (İKİD, 1982, S.253, s.814 vd.)).

İptal kararıyla senede zilyet olan üçüncü kişinin hak sahibi olduğu karinesi ortadan kalkar. Bu durumda, borçlu, senede zilyet olan ve senette hak sahibi olduğu senetten anlaşılan üçüncü kişiye ifada bulunmama yetkisine sahip olur⁷¹.

İptal kararına dayanarak karar hamiline borçlunun yapacağı ödeme onu borcundan kurtaracağı için, üçüncü kişi borcun sona erdiği defii ile karşılaşabilir. Senet üzerindeki hakkın sahibi olan zilyet üçüncü kişi, kendisine ifada bulunan karar hamili aleyhine sebepsiz iktisap davası açabilir (BK. 61 vd.)⁷². Ancak borçlu karar hamiline hile veya ağır kusur ile ifada bulunmuşsa borcundan kurtulamayacağından, üçüncü kişi borçludan ikinci kez ödemede bulunmasını isteyebilir.

Borçlu iptal kararı hamiline henüz ifada bulunmamışsa, üçüncü kişinin talebini reddederken dikkatli davranmak zorundadır. Zira, iptal kararını alan kişi gerçekte hak sahibi olmayabilir. Bu nedenle borçlu, BK 65 anlamında, hak sahibinin kimliğinde kuşkuya düşmüşse, senet bedelini tevdi etme imkanına sahiptir. Böylece borçlu borcundan kurtulmuş olacaktır⁷³. Daha sonra açılacak dava sonucu karar hamili veya üçüncü kişiden kimin haklı olduğuna hükmedilmişse, kişi senet bedelini tevdi mahallinden alabilir.

D-İPTAL KARARININ İYİNİYETLİ ZİLYET İLE KARAR HAMİLİ ARASINDAKİ İLİŞKİYE ETKİSİ

İyiniyetle senedi iktisap eden kişinin iktisabı, iptal kararıyla ortadan kalkmaz. Genel hükümler çerçevesinde, kıymetli evraka güvenerek bu senet üzerinde iyiniyetle bir hak iktisap etmiş olan senet zilyedi karşısında artık bu iktisap nedeniyle senet üzerindeki hakkı son bulmuş zayi eden karar hamilinin korunması hakkaniyete uygun düşmez⁷⁴. Bununla birlikte yapılan ilanlara rağmen ortaya çıkmayan üçüncü kişinin kendisinin iktisabında iyiniyetli olduğunun ispatı zorlaşabilir. Bazı durumlarda MK m.3'teki iyiniyet kurallarının aksine, senede zilyet olan kişi iyiniyetini ispatlamak zorunda kalabilir⁷⁵.

İptal kararı verildikten sonra piyasada halen tedavül eden kambiyo senedini iyiniyetle iktisap mümkün müdür sorusuna genellikle olumlu cevap verilmektedir⁷⁶. Kanunda aksine hüküm bulunmadığından çatışan menfaatlerden iyiniyetli müktesibinli tercih edilmelidir. Bu nedenle iyiniyetli üçüncü kişi iptal kararından doğan hakların kendisine devri veya borçlunun karar hamiline ifada bulunması halinde, bunun iadesini karar hamilinden isteyebilir. Yalnız, bu durumda karar hamilinin iptale ilişkin masraflarını üçüncü kişi karşılamak durumundadır⁷⁷.

⁷¹ KINACIOĞLU, s.70; KARAYALÇIN, s.372.

⁷² ÖZTAN, s.136; KARAYALÇIN, s.372; KINACIOĞLU, s.70.

⁷³ KINACIOĞLU, s.69; ÖZTAN, s.136.

⁷⁴ ÖZTÜRK, s.96.

⁷⁵ ÖZTÜRK, s.96.

⁷⁶ ÖZTAN, s.137; KARAYALÇIN, s.372; KINACIOĞLU, s.70.

⁷⁷ ÖZTÜRK, s.96.

